

Frøslevlejren: historik, baggrund og finansieringsbehov

Historik

Frøslevlejren blev bygget af den danske stat, efter aftale med den tyske besættelsesmagt i 1943-1944 for at huse danske modstandsfolk. Dette skulle have sikret danske modstandsmænd og kvinder mod at blive deporteret til det tyske lejrsystem, hvor tortur, sygdom og død var næsten selvsagt.

I de sidste otte måneder af krigen sad der over 12.000 modstandsfolk i lejren, hvoraf 1.600 alligevel blev deporteret til lejrsystemet syd for grænsen. Fortællingen om den danske modstandsbevægelse og dennes arbejde for at redde danske jøder fra nazisterne er enestående i europæisk historie.

Siden krigen har Frøslevlejren haft forskellige militære formål. Da civilforsvaret (?) forlod bygningerne i 1984 stod de til nedrivning, men blev reddet gennem etableringen af en selvejende institution. Denne er siden hovedsageligt drevet som museumskompleks og i 2001 blev lejren udpeget til national mindepark af Folketinget.

Frøslevlejren i dag

25 af de 27 resterende bygninger i lejren er i dag ejet og administreret af Den Selvejende Institution Frøslevlejren (DSIF), hvor de sidste to er ejet af Nationalmuseet.

21 af DSIFs barakker er lejet ud til museer (Beredskabsforbundet, Hjemmeværnet, Danske FN udsendte og Amnesty International) og Frøslev Efterskole. Indtægterne fra udlejningen går til vedligeholdelsen af bygningerne. DSIF er afhængig af lejeindtægter for at kunne kontinuerligt renovere de bevaringsværdige bygninger.

Næsten alle bygninger i Frøslevlejren er i dag opvarmet med elvarme, en varmekilde der i mange år har været både miljømæssigt og økonomisk uheldig. Grundlæggende er der et behov for at skifte varmekilden i samtlige barakker, samt en gennemrenovering af især de ubrugte barakker for at kunne sikre bygningerne for fremtiden. Uden disse tiltag er flere af de mindre museer lukningstruede. Dette vil føre til endnu færre indtægter til at dække renovering og vedligehold. Står bygningerne tomme vil DSIF blive nødsaget til at rive dem ned. Dermed vil Danmark miste en enestående del af vores historie.

Økonomi

DSIF modtager årligt en fast driftsbevilling på 250.000 kr. fra Aabenraa Kommune til administration af lejren og betjening af bestyrelsen. Derudover har lejren 1.170.000 kr. i lejeindtægter.

Nationalmuseet modtager årligt en fast driftsbevilling på 380.000 kr. fra Aabenraa Kommune.

Det er ønsket, at staten engageres i bevaringen af Frøslevlejren, konkret med et engangsbeløb på 25 mio. kr. og efterfølgende et driftstilskud, i samme målestok som

sammenlignelige institutioner. Når denne basis er sikret, skal også private fonde involveres i det videre forløb med udviklingen af et oplevelsescenter. Oplevelsescenteret skal sikre nye indtægtskilder, der skal gøre lejren mere selvfinansierende.

Aabenraa Kommunes engagement i Frøslevlejren

Aabenraa Kommune har siden 2016 samarbejdet med DSIF og partnerne i lejren (lejerne) på en udviklingsplan for et oplevelsescenter i Frøslevlejren, med henblik på en mere bæredygtig økonomi for DSIF. Forudsætningen for denne udvikling er, at der sker en opdatering af den u hensigtsmæssige varmekilde, og at især de bygninger der i dag står tomme bliver renoveret.

For at sætte gang i denne proces har Aabenraa Kommune ansat en udviklingskoordinator, samt tilsidesat 7 mio. kr. til opstarten af den udviklingsorganisation der skal udføre projektet. Derudover har Aabenraa Kommune i de seneste år finansieret renoveringsarbejde i lejren for 8,5 mio. kr.

Udviklingsprojektet Frøslevlejren

I 2022 finansierede Aabenraa Kommune at udviklingsorganisationen gennemførte en række forundersøgelser og udviklingsplaner. Data dokumenterer, at Frøslevlejren ikke blot har en stærk kendskabsgrad i den danske befolkning (75% på landsplan) men også realistiske muligheder for at mere en fordoble antallet af betalende gæster (fra ca. 28.000 til 60.000), og opnå en indtægt på tværs af museerne på over 10 mio. kr. årligt.

Med hjemmeværnets, beredskabsforbundets, Amnestys og FN's udstillinger har Frøslevlejren råstoffet til at fortælle hele det 20. århundredes historie fra en verden præget af krig og diktatur til fred og demokrati. Den aktuelle situation i Europa stiller blot behovet for den formidling i uhyggelig aktuelt relief.

Et tæt samarbejde med Nationalmuseet sikrer den faglige kvalitet, og skal bl.a. gøre det muligt for Frøslevlejren at løfte de undervisningskrav som regeringen har pålagt folkeskoler og ungdomsuddannelser, som udpeget i "Handleplanen mod Antisemitisme" omkring Holocaust og Folkedrab.

For at kunne indfri Frøslevlejrens potentialer kræver det, at hele lejren bliver opdateret, renoveret og udviklet. Den forventede anlægssum for projektet er 100-120 mio. kr. hvor både staten og private fonde ønskes engageret, i fællesskab med Aabenraa Kommune.